

Laidiens: 21.08.2007., Nr. 134

Ministru kabineta noteikumi Nr.555

Rīgā 2007.gada 14.augustā (prot. Nr.45 5.§)

Trošu ceļu iekārtu tehniskās uzraudzības kārtība

Izdoti saskaņā ar likuma "Par bīstamo iekārtu tehnisko uzraudzību" 3.panta otro daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka prasības, kas jāievēro, uzturot un lietojot cilvēku pārvadāšanai paredzētas trošu ceļu iekārtas (turpmāk – trošu ceļi), lai neradītu draudus cilvēku dzīvībai, veselībai, īpašumam un videi, kā arī trošu ceļu tehniskās uzraudzības kārtību.

2. Atkarībā no konstrukcijas trošu ceļus klasificē šādi:

2.1. trošu dzelzceļi un citas transportiekārtas, kas aprīkotas ar riteņiem vai piekarierīcēm un kuru vilkmi nodrošina viena vai vairākas trosses;

2.2. trošu gaisa piekarceļi ar kabīni (vagonu) pasažieriem, arī trošu ceļi, kas paredzēti cilvēku pārvietošanai pa gaisu pusvagonos vai krēslos;

2.3. slēpotāju pacelāji un vilcēji, ja lietotājus un viņu aprīkojumu pārvieto, izmantojot trosi.

3. Šie noteikumi neattiecas uz:

3.1. liftiem, kuru darbību reglamentē normatīvie akti par liftiem;

3.2. tradicionālās uzbūves trošu piedziņas tramvajiem;

3.3. trošu ceļu iekārtām, ko izmanto lauksaimniecībā;

3.4. stacionārām vai pārvietojamām trošu ceļu iekārtām, ko izmanto gadatirgos un atrakciju parkos un kuras paredzētas izmantošanai par transportlīdzekli;

3.5. stacionārām trošu ceļu iekārtām, ko izmanto rūpniecībā;

3.6. trošu piedziņas prāmjiem;

3.7. zobstieņa tipa dzelzceļiem;

3.8. ķēžu piedziņas iekārtām.

4. Ekonomikas ministrija sadarbībā ar attiecīgo standartu tehnisko komiteju iesaka sabiedrībai ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" saistībā ar šiem noteikumiem izstrādājamo, adaptējamo un piemērojamo standartu sarakstu.

5. Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" iesniedz publicēšanai laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" to Latvijas nacionālo standartu sarakstu, kurus piemēro šo noteikumu prasību izpildei (turpmāk – piemērojamie standarti).

6. Trošu ceļu tehniskās pārbaudes ir tiesīga veikt akreditēta institūcija, par kuru Ekonomikas ministrija ir publicējusi paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" (turpmāk – inspicēšanas institūcija), ja tā:

6.1. ir akreditēta valsts aģentūrā "Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs" atbilstoši standartā LVS EN ISO/IEC 17020:2005 "Galvenie kritēriji dažāda veida institūcijām, kas veic inspekciju" un šajos noteikumos noteiktajām prasībām;

6.2. ir apdrošinājusi savu civiltiesisko atbildību tādā apjomā, lai segtu kļūdaina vai nepatiesa atzinuma dēļ radušos iespējamos zaudējumus, kas sadarbībā ar institūcijas izvēlēto apdrošinātāju aprēķināti institūcijas darbības jomas risku novērtējumā.

7. Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs novērtē un regulāri pārbauda inspicēšanas institūcijas atbilstību šo noteikumu 6.punktā minētajām prasībām.

2. Trošu ceļu uzturēšana

8. Trošu ceļa izvietojumu, atbilstošu un drošu lietošanu, apkalpošanu un tehnisko uzraudzību saskaņā ar ražotāja izsniegtajās lietošanas instrukcijās, piemērojamajos standartos un šajos noteikumos noteiktajām prasībām nodrošina trošu ceļa valdītājs (turpmāk – valdītājs).

9. Iznomājot vai nododot lietošanā citai personai trošu ceļu, šo noteikumu 8.punktā minētā atbildība nav deleģējama.

10. Atļauts lietot tikai Valsts darba inspekcijā reģistrētus trošu ceļus pēc to lietošanas atļaujas saņemšanas. Trošu ceļa lietošanas atļaujas izsniedz Valsts darba inspekcija, veicot attiecīgu ierakstu trošu ceļa pasē.

11. Katram trošu ceļam nepieciešama pase valsts valodā. Pasi konkrētam trošu ceļam (pielikums) aizpilda valdītājs.

12. Pārdodot, dāvinot vai kā citādi nododot trošu ceļu citam valdītājam, nodod arī trošu ceļa pasi. Datus par jauno valdītāju norāda trošu ceļa pasē. Valsts darba inspekcija pārreģistrē trošu ceļu saskaņā ar normatīvajiem aktiem par bīstamo iekārtu reģistrāciju.

13. Valdītājs nodrošina, lai apkalpojošam personālam būtu pieejama trošu ceļa lietošanas instrukcija. Instrukcijā norāda vismaz šādu informāciju:

13.1. trošu ceļa lietošanas kārtība paredzētajos lietošanas apstākļos un ārkārtas situācijās;

13.2. trošu ceļam veicamās tehniskās apkopes un tehniskās uzraudzības kārtība, kā arī pārbaudes, ko veic lietotājs;

13.3. trošu ceļa tehnoloģiskās shēmas, rasējumi, specifikācijas, diagrammas un aprēķini, ja tie palīdz izprast instrukcijā sniegtās norādes.

14. Valdītājam aizliegts lietot trošu ceļu:

14.1. ja tam nav trošu ceļa pases;

14.2. ja tam nav šo noteikumu 13.punktā minētās lietošanas instrukcijas;

14.3. ja šajos noteikumos noteiktajā termiņā un gadījumos nav veikta tehniskā pārbaude;

14.4. ja nav norīkots atbildīgais speciālists un personāls;

14.5. ja nav uzstādītas vai ir bojātas drošības un signalizācijas ierīces;

14.6. ja nav veikta trošu ceļa riska analīze saskaņā ar šiem noteikumiem.

15. Valdītājs uztur trošu ceļu lietošanas kārtībā un nodrošina:

15.1. trošu ceļa apkalpošanai pietiekamu skaitu personāla, kas ir apmācīts un instruēts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par darba aizsardzību, lietojot darba aprīkojumu, kā arī nodrošina personāla apmācību trošu ceļa apkalpošanas jautājumos, ņemot vērā trošu ceļa konstrukciju un lietošanas apstākļus;

15.2. trošu ceļa tehniskās apkopes un darbu izpildes instrukciju izstrādāšanu un izsniegšanu apkalpojošajam personālam, kā arī apkalpojošā personāla darba instrukciju izstrādi, apstiprināšanu un aktualizēšanu atbilstoši ražotāja instrukcijām;

15.3. rakstiski norīko atbilstošas kvalifikācijas speciālistu, kas ir atbildīgs par trošu ceļa tehnisko stāvokli, tā pareizu lietošanu un tehnisko apkopi (turpmāk – atbildīgais speciālists);

15.4. trošu ceļa riska analīzi saskaņā ar šo noteikumu 3.2.apakšnodaļu;

15.5. trošu ceļa pases un lietošanas instrukcijas uzrādīšanu Valsts darba inspekcijas amatpersonām un inspicēšanas institūciju pārstāvjiem normatīvajos aktos par trošu ceļu iekārtām noteiktajā kārtībā;

15.6. savlaicīgu trošu ceļa tehnisko pārbaužu veikšanu saskaņā ar šo noteikumu 4.nodaļu;

15.7. ziņošanu Valsts darba inspekcijai par avārijām vai nelaimes gadījumiem, kas notikuši, lietojot trošu ceļu, normatīvajos aktos par nelaimes gadījumu darbā izmeklēšanas un uzskaites kārtību noteiktajā kārtībā.

16. Valdītājs nodrošina atbildīgo speciālistu ar trošu ceļa pasi, trošu ceļa lietošanas instrukcijām un apkalpojošā personāla darba drošības instrukcijām.

17. Atbildīgajam speciālistam ir šādi pienākumi:

17.1. uzturēt trošu ceļu atbilstošā tehniskā stāvoklī;

17.2. nodrošināt šo noteikumu 16.punktā minētās dokumentācijas atbilstošu uzglabāšanu;

17.3. uzraudzīt, lai apkalpojošā personāla kvalifikācija atbilstu šo noteikumu 15.1.apakšpunktā noteiktajām prasībām;

17.4. sagatavot trošu ceļu šajos noteikumos noteiktajām tehniskajām pārbaudēm un būt klāt minētajās pārbaudēs;

17.5. ja konstatēti nepieļaujami defekti vai instrukciju pārkāpumi, lietojot trošu ceļu, apturēt tā darbību un nodrošināt trūkumu novēršanu;

17.6. instruēt apkalpojošo personālu darba vietā un organizēt atkārtotas un ārpuskārtas zināšanu pārbaudes;

17.7. norādīt trošu ceļa pasē visus datus par trošu ceļa uzturēšanu un apkalpošanu, veiktos pasākumus, kas ietekmē trošu ceļa drošu lietošanu, kā arī šajos noteikumos noteikto tehnisko pārbaužu rezultātus;

17.8. pārtraukt trošu ceļa darbību, ja tā lietošana apdraud cilvēku dzīvību, veselību, īpašumu vai vidi, kā arī ja paredzētajos termiņos nav veiktas trošu ceļa tehniskās pārbaudes.

18. Trošu ceļa apkalpojošajam personālam ir šādi pienākumi:

18.1. saskaņā ar darba instrukcijām un atbildīgā speciālista rīkojumiem un norādījumiem ievērot visas darba drošības, ugunsdrošības un vides aizsardzības prasības trošu ceļa lietošanas laikā;

18.2. apstādināt trošu ceļa darbību un ziņot atbildīgajam speciālistam vai valdītājam, ja turpmākā trošu ceļa lietošana apdraud cilvēku dzīvību, veselību, īpašumu vai vidi, kā arī šādos gadījumos:

18.2.1. ir bojātas trošu ceļa drošības ierīces, kas atklāj jebkuru trošu ceļa iekārtu defektu, kurš rada draudus trošu ceļa lietotājiem, un brīdina par to, kā arī reaģē uz jebkuru paredzamo ārējo norisi, kura var radīt draudus trošu ceļa lietotājiem vai apkalpojošajam personālam;

18.2.2. ir bojātas trošu ceļa troses;

18.2.3. trošu ceļa nesošajās vai atbalsta konstrukcijās ir konstatētas plaisas, bojājumi vai pārrāvumi;

18.2.4. ir strāvas padeves traucējumi automātiskajām vadības sistēmām, kontroles mēraparātiem, signalizācijai un automātiskajām drošības ierīcēm;

18.2.5. ir notikusi avārija vai nelaimes gadījums, lietojot trošu ceļu;

18.2.6. ir izcēlies ugunsgrēks vai kāda cita ārkārtas situācija, kas apdraud drošu trošu ceļa lietošanu;

18.2.7. citos gadījumos, kas paredzēti apkalpojošā personāla darba instrukcijās;

18.3. uzturēt darba kārtībā iekāpšanas un izkāpšanas zonas;

18.4. regulēt pasažieru piekļuvi un transportēšanu saskaņā ar lietošanas instrukciju un norādījumiem pasažieriem.

19. Darbināt trošu ceļu bez apkalpojošā personāla tiešas klātbūtnes aizliegts.

3. Drošības prasības trošu ceļu lietošanai

3.1. Trošu ceļu droša lietošana

20. Trošu ceļu lieto, ņemot vērā trošu ceļa konstrukciju, attiecīgās teritorijas reljefa īpatnības, atmosfēras un meteoroloģiskos faktorus, kā arī iespējamus objektus un šķēršļus, kas atrodas trošu ceļa tuvumā uz zemes vai gaisā, lai, lietojot trošu ceļu vai veicot glābšanas darbus, neradītu draudus cilvēku dzīvībai, veselībai, īpašumam un videi.

21. Katrs trošu ceļš ir apgādāts ar drošības ierīci, kas nodrošina iespēju jebkurā laikā trošu ceļu izslēgt, izmantojot rokas vadību. Trošu ceļu nevar iedarbināt no jauna, kamēr nav veikti nepieciešamie drošības pasākumi.

22. Starp trošu ceļa transportlīdzekļiem, vilcējierīcēm, sliedēm, trosēm, kā arī iespējamiem objektiem un šķēršļiem, kas atrodas trošu ceļa tuvumā uz zemes vai gaisā, ievēro drošības attālumus, ņemot vērā trošu un transportlīdzekļu vertikālo un horizontālo kustību uz priekšu vai sāniem visnelabvēlīgākajos paredzamajos lietošanas apstākļos.

23. Trošu ceļa transportlīdzekļu vai vilcējierīču maksimālo ātrumu, minimālo attālumu starp transportlīdzekļiem vai vilcējierīcēm, kā arī paātrinājuma un bremzēšanas režīmu izvēlas tādu, lai garantētu drošu trošu ceļa lietošanu saskaņā ar šo noteikumu 3.2.apakšnodaļu.

24. Trošu ceļa transportlīdzekļu un vilcējierīču kustību organizē tā, lai nepakļautu riskam cilvēkus, ņemot vērā viņu iespējamo aktīvo ietekmi uz transportlīdzekļu un vilcējierīču kustību.

25. Šo noteikumu 18.2.apakšpunktā minētajos gadījumos ir nodrošināta iespēja jebkurā brīdī apstādināt trošu ceļu arī visnelabvēlīgākajos lietošanas apstākļos attiecībā uz pieļaujamo slodzi un trišu saķeres spējām. Bremzēšanas ceļš ir tik īss, cik nepieciešams drošai trošu ceļa lietošanai.

26. Trošu ceļa iekārtas vadības ierīces uztur tā, lai tās būtu drošas, izturētu paredzēto lietošanas slodzi un ārējo faktoru, mitruma, augstas vai zemas temperatūras, elektromagnētisko traucējumu iedarbību un neradītu bīstamas situācijas arī tad, ja notikusi kļūme lietošanā.

27. Trošu ceļu uztur darba kārtībā, izmantojot piemērotas saziņas iekārtas, kas ļauj apkalpojošam personālam savstarpēji sazināties, kā arī informēt lietotājus ārkārtas situācijās.

28. Trošu ceļa vilcējierīces uztur tā, lai paredzamajos lietošanas apstākļos nepieļautu cilvēku pakļaušanu ievainošanas riskam, kā arī garantētu apkalpojošā personāla drošību saskaņā ar darba aizsardzības normatīvajiem aktiem.

29. Ja saskaņā ar ražotāja lietošanas instrukcijām trošu ceļš paredzēts bērnu un cilvēku ar kustību traucējumiem pārvadāšanai, trošu ceļu nodrošina ar viņiem piemērotām ierīcēm.

30. Trošu ceļu iekāpšanas un izkāpšanas laukumos labi saskatāmā veidā izvieto šādu informāciju par trošu ceļa drošu lietošanu:

30.1. trošu ceļa nosaukums;

30.2. drošības prasības;

30.3. trošu ceļa darba laiks.

31. Norādes, kas attiecas uz drošības prasībām trošu ceļa pasažieriem, kur iespējams, veido kā piktogrammas.

32. Zonas, kurās lietotājiem ir aizliegts ieiet, norobežo ar norobežojošām barjerām vai, kur tas nav iespējams, ar brīdinājuma lenti.

33. Trošu ceļa valdītājs nodrošina, lai uz trošu ceļa redzamā vietā būtu norādīts trošu ceļa reģistrācijas numurs, ražotāja noteiktais maksimālais apkalpojamo pasažieru skaits, kā arī nākamās tehniskās pārbaudes datums (rakstu zīmju augstums ne mazāks par 50 mm).

3.2. Riska analīze

34. Katram trošu ceļam pirms lietošanas uzsākšanas, kā arī pēc rekonstrukcijas valdītāja pieaicināta inspicēšanas institūcijas kompetenta persona veic riska analīzi, kas ietver trošu ceļa drošības un ietekmes uz apkārtējo vidi izvērtēšanu, lietojot trošu ceļu. Kompetentā persona, pamatojoties uz pieredzi, nosaka iespējamus riska faktorus trošu ceļa lietošanas laikā.

35. Trošu ceļa riska analīzes rezultātus un secinājumus dokumentē, kā arī norāda veicamos pasākumus, lai trošu ceļa apakšsistēmas un drošības sastāvdaļas atbilstu šo noteikumu 3.1.apakšnodaļā minētajām prasībām.

36. Riska analīzi veic visiem trošu ceļa ražotāja noteiktajiem lietošanas režīmiem, kā arī paredzot apkārtējās vides un visnelabvēlīgāko situāciju ietekmi. Analīzē izmanto piemērojamajos standartos noteikto metodi, ņemot vērā trošu ceļa tehniskās iespējas un sarežģītību.

37. Riska analīzi veic arī šo noteikumu 18.2.1.apakšpunktā minētajām drošības ierīcēm. Veicot riska analīzi, paredz drošības ierīču ietekmi uz trošu ceļu un ar to saistītajām apakšsistēmām, lai pārliecinātos, ka:

37.1. drošības ierīces var reaģēt uz sākotnēji konstatēto traucējumu vai kļūmi un saglabā stāvokli, kas garantē drošību, ja nepieciešams pāriet uz darbošanos mazāk aktīvā režīmā;

37.2. drošības ierīces ļauj novērtēt to traucējumu varbūtību un atbilst drošības līmenim, kas ir līdzvērtīgs tam, kas nodrošināts ar drošības ierīcēm, kuras atbilst šo noteikumu 37.1. un 37.2.apakšpunktā noteiktajām prasībām.

3.3. Trošu ceļa remonts vai rekonstrukcija